

**ITULTULOY
NGA IKKATEN
TI DUSA A
PANNAKATAY
ITI PILIPINAS**

**WORLD
COALITION**
— AGAINST THE DEATH PENALTY —

TI AGDAMA NGA SAPATA ITI PANANGPASARDENG

1986 Ti Pilipinas ket awan pakababalawan na nga ummannugot iti International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) idi 1986.

1987 Ti dusa a panna kapatay ket immuna a naikkat idi 1987 konstitusyon, ngem naisubli kalpasan ti innem nga tawen iti tawenen ti 1993. Idi maika Hunyo 2006, ti Republic Act 9046: Paglintegan nga mangiparit ti pannakakeddeng ti dusa a pannakatay iti Pilipinas, isu naikeddeng ti maikadwa nga beses.

2007 Idi Nobyembre 20, 2007 ti Pilipinas nagbalin nga kaunaan nga pagilyan iti Southeast Asia nga pimmayag iti Second Optional Protocol iti ICCPR-OP2. Kabayatan ti panangkumpirma ti kasunduan nga ti Pilipinas ket immanugot nga haan a pangipataw ti dusa a pannakatay ti asinuman kadagiti masaksakupanna ken ti pannakasardeng iti dusa a pannakatay. Bilang maysa a pagilyan nga nangikkat iti dusa a pannakatay, ti Pilipinas ket maiparit nga mangsentensia ti ipapatay babaen ti ICCPR-OP2.

2010 Idi Abril 2010, ni Mary Jane Veloso, maysa a Pilipino nga agtatarabaho ijay Indonesia ket naaresto iti basul nga panangilibas nga nagiserrek iti heroin nga nailimmeng iti bagahe na. Numanpay kasta ni Veloso ket saan na nga innaklon ti inpabasul da, isuna ket nasentenciaan ti dusa a pannakatay idi Oktubre 2010. Ni Veloso ket maysa laeng kadagiti milyon nga Pilipino nga dumaydayo nga agrabtrabaho ti ballasiw taaw nga nababa ti sweldo na, isu ngapakagapwanan nalakada nga maallilaw nga makikadwa kadahiti grupo ti pangkasalubungan a sindikato ken mausar da a tagawaras ti droga iti lugar nga ibaga dagiti grupo a nangala kadakuwada. Kuna ti Tagapagsao ti DFA ti Pilipinas ket agtaltuloy nga mangted iti tulong kenni Velasco ken iti pamilya na.

Ti Pilipinas ket mangted ti suport kadagiti Pilipino nga napatawan ti dusa a pannakatay ijay sabali nga pagilian ti ballasiw taaw a kas panangtungpal kadagiti obligasyon babaen ti pang-intiro nga paglintegan. Ti gobyerno ket inkari na nga tumulong kadagiti Pilipino nga napatawan ti pannakatay uray isu man ket nakabasul wenno saan.¹

¹ Rappler, 92 migrant Filipinos on death row: 3,800 jailed (2015) <https://www.rappler.com/nation/filipinos-death-row-abroad-statistics>.

ADDA KADO TI POSIBILIDAD NGA MAISUBLI TI DUSA A PANNAKATAY?

2016 Idi nagtugaw ni Presidente Duterte idi 2016, inbagana nga maisubli kuma ti dusa a pannakatay nga saan kedti a maikkat a kas pagayatan ti napalabas nga administrasyon. Ket daytoy isu ti nakagapu iti nadumaduma nga reaksyon kadagiti tagaaramid ti paglintegan, adu kanyada ti nangipagna ti paglintigan a pannakaisubli ti kadagsenan a pannakadusa ti nadumaduma a krimen aglalo iti maigapo ti droga.

2020 Idi Hunyo 27, 2020, ni Presidente Duterte ket nangited ti makailima nga SONA na nga inbaga na ulit iti Kongreso nga maisubli ti dusa a pannakatay babaen ti sabidong nga iniksyon kadagiti makabasal ti Comprehensive Dangerous Drugs Act (2002).

Idi Agosto 5, 2020 nagrugi ti debate ijay Committee on Justice of the House of Representatives maigapu iti House Bill 741, nga isu ti pannakaisubli dusa a pannakatay iti agduduma nga krimen (haan laeng nga maiyannatup ti) agbasul gapu ti droga, panangkontra iti gobyerno, panagtakaw ti sanicuwat ti gobyerno agraman ti kwarta, panagrames ken panagapatay.

Diay "House Committee on Justice" masapul nga aprubaran da daydiay kayat da nga agbalin nga balaud tapnu mapagsasaritaan da nga am-amin nga miembro diay House. Intu nu nalpas da nga pagsasaritaan, dagidiay met miembro ti Senado ti mangkita ken agsasarita tapnu nu kayat dan daydiay naggapu diay "House Committee on Justice" ket mabalin dan nga kitaen ken pagsasaritaan unay-unay aginnana nga tallo nga basa. Nu nalpasen ti maykatlo nga basa nga adda amin ti miembro ti Senado ken awan ti sukatan dan ket ited dantu kinni Presidente tapnu kitaen na metten ta nu kayat na daydiay nga "bill" ket pirmaan nan tapnu agbalin nga balaud nga mangisubli ti dusa a pannakatay didtoy Pilipinas.

Uray adda ti adu nga problema ti mapaspasamak basta ipasa da daytoy bill mapapan ti dusa nga panna kapatay, ket adda latta met daytoy araramiden tayo tapnu ibaga kanya da nga haan da kuma nga itultuloy dayta dusa nga panna kapatay. Isu ngamin ti mapanunnot da ken ammu da nga mabalin nga mangted ti solusyon maigapo to droga ng problema. Ngem ti dida ammu ket diay problema ti droga ket gappu ti karigatan ken ti haan nga agpapada nga kasasaad ti tattao. Dagitoy nga problema ket haan nga masulbar ti dusa nga panna kapatay. Awan pay prweba nga ti dusa nga panna kapatay ket isu ti naimbag nga aramiden tapnu awan ti problemang maigapu iti droga. Adda latta ti panaglaktaku iti droga kadagidiay lili ken lugar nga adda ti dusa nga panna kapatay ti tao kasla da Saudi Arabia, Iran, China ket Malaysia.²

² Laws 2, The Use of the Death Penalty for Drug Trafficking in the United States, Singapore, Malaysia, Indonesia and Thailand: A Comparative Legal Analysis, (2013) <https://www.mdpi.com/2075-471X/2/2/115/html>.

Agence France Press

10 NGA RASON NGA HAAN KUMA MAISUBLI ITI DUSA NGA PANNA KAPATAY DIDTOY PILIPINAS

1. Awan Gobyerno wen nu Nasyon nga mangusar ti pigsa da tapnu agala ti biag ti tao.

Ti Article III – or the Bill of Rights– of the 1987 Constitution, ti Pilipinas ket igarantisado na nga awan ti tao nga mapukawan ti biag,waya-wayaya wen nu ti sanikua na nga awan ti hustisya nga maikkan isuna ti tsansa nga agsarita ken agited ti ebidensya nga makatulong kanya na. Ti Gobyerno ket mapan na isalakan ti biag, waya-wayaya ti am-amin nga tao ken mangted ti nangato nga respeto ti dayaw ti maysa nga tao.³

Ti dusa nga panna kapatay ti tao ket isu ti pinakanauyong, Haan nga makatao ket dusa nga nakababain.

2. Haan nga Maisubli wen nu Haan nga masukatan.

Idi 2004 inamin ti Supreme court idiaiy People v Mateo nga **71.77% kadagiti nasentenciaan ti dusa a pannakatay ket haan nga usto nu saan ket nabaliwan wenno nabaliktad.** Iti uneg ti uonse nga tawen nga pannakasubli ti dusa a pannakatay

idi 1993, halos 1,493 nga kaso ti kadagsenan nga parusa iti naipataw,ngem 230 laeng iti umiso.

T pammalakad ti hustisya ti Pilipinas ket mabalin nga agkamali ngem ti panagrigat dagiti inosente a madusa ket haan tu a maisubli.

3. Haan nga patas ken haan nga maiyannatup kadagiti marigrigat.

Nu maisubli ti dusa a pannakatay iti Pilipinas,agtultuloy nga asagnapen dagiti dagiti marigrigat ti nakas-ang a rigat ti inuulbod nga hustisya ken dusa a pannakatay. **Bago naikkat ti kadagsenan pannakadusa idi 2006, 18% kadagiti 1,221 nga bilang ti nakakulong a nasentenciaan ti dusa a pannakatay ket dahitay nagtrabaho a nababa ti sweldo na** (kadagiti paglakwan,mangted ti serbisyo,pactorya,agrikultura,transportasyon wenno dagiti sektor ti konstraksyon) ken 73% dagiti makaurrong ti nababbaba ngem P10,000 iti binulan.⁴

Iti magasto ti panangdepensa ti kadagsenan a kaso ket umab-abot ti P329,000 kada tawen iti Pilipinas,adayo nga nangatngato ngem ti kabaelan dagiti kaadwan nga nakakulong.⁵

Ni Leo Pilo Echegaray, maysa a tagalako ti ikan ket nasentenciaan ti (lethal injection) sabidong a iniksyon idi tawen 1999 ti Pilipinas.⁶ Naipakita iti kaso na ti Kangatuwan a Korte nu kasano ti lalaunen ti R..A. 7659:Paglintegan nga mangipataw ti dysa a pannakatay kadagiti kriminal nga agkumit kadagidi Heinous Crime. Iti daya a panawen ket isu met ti pannakaiparit kadagiti marigrigat ken awan ti pannakabalina na iti kumunidad, kasta met dagiti haan nga makabael nga agbayad iti pang ligal nga serbisyo nga maaramat iti nadagsen a krimen, nga dagitoy ket kasapulan na ti nasudi nga imbestigasyon, panagsukimat ken presentasyon.⁷

4. Saan a makatao, naulpit ken makaidadanes.

Idi 1994 dagiti balud ket mabalin nga aguray agingga iti 12 wenno 18 nga bulan para iti pannakasentenciaada a mangted iti posible o mangted ti kasta unay a pannakariribuk ti kapanunutan da iti uneg ti makatawen wenno nabaybayag pay. Iti sabali a pagilian kas ti USA, dagiti balud da ket agtalinaed nga aguray ti pannakasentenciaada nga umab-abot ti dekada wenno maminsan pay ket umabot ti 20 nga tawen.⁸ Nayunna pay, kaadwan kanyada ket nagsagsagaba iti saan a makatao nga kondisyon iti uneg ti pagbaludan, kasta met nga dagiti tagapamalakad ket imalmaltrato da ida, dangdangran da ida, pagsasaw-an ken pangtaan da ida. **Ni Richard Ong ket maysa a nasentenciaan ti pannakatay idi 1996 ket kinunana nga isuna ket piniringan da, dinangdangran da babaen ti panang kuryente, ken pinilit da nga umaklon iti basol na kadagiti opisyal ti gobyerno.**⁹

³ Official Gazette of the Philippines, The Constitution of the Republic of the Philippines (1987), <https://www.officialgazette.gov.ph/constitutions/1987-constitution/>.

⁴ The Manila Times, Poor vulnerable to death penalty (2016), <https://www.manilatimes.net/2016/05/21/news/top-stories/poor-vulnerable-to-death-penalty/263338/>.

⁵ Free Legal Assistance Group, FLAG Anti-Death Penalty Task Force Position Paper (2019), 4. PHP 329,000 equivalent to around 5,810 EUR (as of September 2020).

⁶ Kasarinlan: Philippine Journal of Third World Studies, The Poor on Trial in the Philippine Justice System (1999).

⁷ The People of the Philippines Vs. Leo Echegaray y Pilo (1997), https://lawphil.net/judjuris/juri1997/feb1997/gr_117472_1997.html.

⁸ Death Penalty Center, Time on Death Row (2019), <https://deathpenaltyinfo.org/death-row/death-row-time-on-death-row>.

⁹ Amnesty International, The Death Penalty: Criminality, Justice and Human Rights (1997).

¹⁰ ABS-CBN News, How we kill: Notes on the death penalty in the Philippines (2019), <https://news.abs-cbn.com/spotlight/07/14/19/how-we-kill-notes-on-the-death-penalty-in-the-philippines-part-2>.

¹¹ Department of Justice of the Philippines, Restorative Justice (2017), <https://probation.gov.ph/restorative-justice/>.

Dagiti tao ket mabalin nga agsagaba babaen ti saan nga usto a pannakadusa nga isu ti mangpadagseb ti panagsagaba da. Idi Abril 1950, ni Alejandro Carillo ket nasentenciaan nga matay babaen ti panagtugaw iti de-kuryente a tugaw. Idi madama ti pannakadusa na iti de-kuryente a tugaw, bigla nga nagawan ti kuryentena isu nga masapul a kuryentienda ti makaipamidwa ket isu metten ti pannakaidiklara ti ipapatayna.¹⁰

5. Maawanan ti tiyansa nga agbalbaliw nga agbalin a nasayaat a tao.

Ti desisyon nga pannakaikkat ti dusa a pannakatay idi 1987 ket gapu iti argumento nga ti sistema ti moderno a wagas ti pannasa ket umanamong nga maddaan ti panagsabalbaliw kaysa ti mapannales apannusa.¹¹ Ti Pilipinas ket agdama nga miyembro a pagilian ti Commission on Crime Prevention and Criminal Justice, ken nangrikomenda panangawat ti Basic Principles on the use of Restorative Justice Programmes in Criminal Matters. Ti gobyerno met lang ket desidido a mangaramid iti “mas nalaglagan ken makatao nga wagas iti pannasa tapno maaddaan dagiti nakabalud ti tiansa nga agbalbaliw ken sumayaat.” Ti beauro of Corrections ken ti Parole and Probations Board ket agpada nga mangayat a sigurado nga mapagbaliw ken maisubli dagiti nagbasul ti kumunidad nga haan tu a maragpat gapu iti dusa a panna kapatay.

6. Maysa a panagsalungasing ti pangsangalubungan a katulagan.

Ti Pilipinas ket maysa kadagiti nagpirma ti nadumaduma a pangsangalubungan nga paglintegan a makatao nga mausar tapno maprotektaan ti karbengan nga agbiag ken ti pannakaikkat ti dusa a pannakatay agraman ti ICCPR-OP2. **Inkari ti Pilipinas nga ti dusa a pannakatay ket aggibus idi pimmayag da ti katulagan idi 2007.** Nu ti dusa a pannakatay ket maisubli iti Pilipinas, maitultuloy met ti pannakasalungasing iti pangsangalubungan nga karbengan ti tao ken ti obligasyon a panangkontrol ti droga kasta met a makapirdi ti reputasyon iti pangsangalubungan a komunidad.

Nayun na pay, ti panagsubli ti dusa a pannakatay iti Pilipinas ket mabalin nga mangted ti pagpeggadan ti pannakaawan ti benipisyo ti

Pilipinas iti pannakabilang European Union's Generalized System of Preferences (GSP+).

Babaen ti programa ti pagilian key mabalin nga agilako ti produkto ti Pilipinas ijay Europa ken maaddaan ti dakkal a benepisyo ti ekonomiya, aginngana nga ipalpalakad da ti ICCPR ken dagiti dadduma a pagrebbengan ti tao ken dagiti paglintegan maipapa iti droga. Ti pannakasaulni ti dusa a pannakatay key mabalin a mangisagmak ti estado ken kwalipikasyon ti Pilipinas iti programa ti GSP.

7. Makaited ti panagsagaba, nangnangruna kadagiti kapamilya ti masentenciaan iti pannakatay, agraman ti ubbing nga kapilitan nga agsavaba iti panagladingit.

Kuna ni Fr. Silvino Borres, Jr., S.J., Coalition Against the Death Penalty (CADP) *"Mapaneknekak nga dagitoy ket agpayso babaen kadagiti kapadasak. Nu ti tao ket mabalud, dagiti ubbing tibagsagaba. Di nakarkaron dagiti masentenciaan mismo iti ipapatay?"*

Haan la nga emosyonal wen nu psychosocial distress ti mapasamak kenka nu adda ti matay ti pamilyam, adda pay ti pinagrigan ti kwarta, lallalo nu narigan ka. Didtoy Pilipinas ket masapul mo ti kwarta nga aginnana 329, 000PHP – away pay didta ti kwarta nga mapukaw nu adda maysa nga kapamilyam nga mapreso ket haan nga makatrabaho.¹²

8. Kabalikataran ti pannaka ammoti kaadwan. Atoy ket saan nga epektibo ken saan na a mapatalinaed ti sociedad nga natalna.

Ipakpakita ti datus ti Crime Statistics nga ti dusa a pannakatay key saan nga a mangpasardeng ti krimen. Ti bilang ti krimen iti Pilipinas ket nangatngato idi adda ti dusa a pannakatay, ti kaagpaysuwan na ket manipud 7:0 panagpatay kada 100,000 nga populasyon idi 2006 ket dagus a bimbaba iti 6:40 a kaso ti panagpatay idi 2008¹³ kalpasan ti sumagmamano a tawen di naikkat ti dusa a panna kapatay.

9. Saan nga amin nga pamilya ti biktima ti panagpatay ket mangayat ti dusa a panna kapatay.

Sumagmamano nga miyembre ti pamilya dagiti biktima ket nagsao maikontra iti dusa a panna kapatay, numanpay ti kapamilyada ti napapatay. Maysa jay inang ti artista nga ni Cherry Pie Picache ket natakawan ken napatay idi 2014 ngem nagtalinaed a mangontra iti pannakaisubli ti dusa a pannakatay ti pagilian. **Mamati isuna nga ti panangsolbar ti problema a maipanggep ti droga ket edukasyon kadagiti tattao isu ti mangpasardeng iti krimen haan nga iti pannakaisubli ti kadagsenan a pannusa.¹⁴**

10. Dagiti aramid da tapno maisubli ti dusa a panna kapatay ket mailisi ti pannakaammo dagiti tao ken ti kamkameng ti gobyerno haan laeng nga iti epektibo a panangsolbar iti pandemya a Covid-19 ngem kasta met iti pang nabayag nga panawen a solusyon iti problema ti droga.

Iti agdama nga pandemya nga Covid-19 ti Pilipinas ket nakasentro kuma iti panangpasardeng iti panagwaras ti Covid-19 ken ti panangisalakian ti biag ti imbes nga mangted ti nadagdagsen nga sakit ken patay babaen ti panangisubli iti dusa nga ipapatay. Haan da kuma nga ikonsidera ti pannakaisubli ti dusa nga ipapatay tatta nga riburibu ti agsagsagaba gapu iti Covid-19.

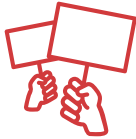
Uray nu kasta, dagiti fameng nga maipanggep ti pannakaasar ti dusa a panna kapatay ket nakarkaro nga epektibo nu masar a pang nabayag a solusyon a mangpunto iti puon ti problema iti droga panangpasayaat ti salunat ti publiko, dekalidad nga edukasyon kadagiti Pilipino ken agraman ti panagdurasti ekonomiya ken dadduma pay.

¹² Free Legal Assistance Group, FLAG Anti-Death Penalty Task Force Position Paper on the Death Penalty (2019), <https://www.facebook.com/ANTIDEATHPENIT/posts/2409684979291659>.

¹³ Philippines Crime Rate and Statistics 1990-2020 (2020), <https://www.macrotrends.net/countries/PHL/philippines/crime-rate-statistics>.

¹⁴ Inquirer Cherry Pie Picache: Address drugs, education issues instead of restoring death penalty (2019)

10 NGA BANBANAG NGA MABALIN NGA ARAMIDEN TAPNO AGTULTULOY NGA MAIKKAT TI DUSA A PANNA KAPATAY ITI PILIPINAS

2. Mangurnos iti demonstrasyon

Atoy nga pagpilyan ket masapul na ti nasudi a panagannad aglalo ket adda ti agdama nga pandemya isu ti Covid-19, ipangpangruna nga umusar ti pangpubliko nga pagannugutan ken sentido kumon nu kayaten ti mangurnong kadagiti tattao para iti aramiden a demonstrasyon.

5. Mangurnos iti panagkakadwa babaen iti video conference

Mabalin nga webinar wenno seminar babaen ti kompyuter, panagtutungtung o diskusyon, debate iti kaadwan ti tao wenno panagpabuya iti dakkel nga screen tapno mangted ti pannakaamo.

8. Aramaten Ti Midia

tapno maiwaras ti pannakaammo iti isyu maigapu ti dusa a panna kapatay.

3. Mangikoordinate iti surat wenno email ti kampanya

nga maipanagan iti lokal a representante inay Senado o House of Representative. Nu mangisponsor da ti linteg nga mangisubli iti dusa a pannakatay, dagus a sumungbat iti ibagada ken ipaliwanag nu apay a masapul nga itultuloy ti pannakaikkat tinkadagsenan a dusa.

6. Makisali ti TV show wenno kadagiti istasyon ti radyo ti kumunidad

9. Mangurnos iti iksibisyon ti sining

(nga mangipakita kadahiti tao nga masentenciaan ti dusa a pannakatay babaen ti ladawan, uges wenno poster) wenno saan ket mangaramid palabas iti intablado.

1. Umatindar kadagiti pasken maipapan iti pannakaikkat ti dusa a panna kapatay ti intiro a lubong

Sumurot ken makikaysa kadagiti grupo nga aktibo a mangar aramid ti wagas tapnon haan nga maisubli ti dusa a panna kapatay ti Pilipinas kas kuma ti Commission on Human Rights.¹⁵

4. Agidaton

kadagiti grupo nga mangilaklad ti pannakaikkat ti dusa a panna kapatay.

7. Makikaysa ti kampanya ijay social midya a ti Pangsangalubungan nga Aldaw Kontra ti Dusa a Pannakatay babaen

ti facebook, instagram ken twitter: gamit ti #nodeathpenalty

10. Makisali kadagiti “Siudad Ti Kontra Dusa A Panna kapatay Wenno Siudad Para Ti Biag”

intuno Nubyembre 30, 2020.

TAPNO MAAMWAN PAY TI ADADU:

Ti World Coalition Against the Death Penalty ket alyansa dagiti nasurok nga 160 nga NGO's, asosasyon dagiti ababogado, lokal nga awtoridad ken dagiti samahan. Ti panggep ti World Coalition ket tapno mapapigsa ti intiro a nasyon ti laban kontra ti dusa a panna kapatay. Ti pinakaultimatum nga rangta ti panangisardeng ti dusa a pannakatay. Ti World Coalition ket mangmangted ti pangkasalubungan s dimensyon kadagiti naisalsalumina nga accion dagiti miyembro na. Dagitoy nga kapanunutan ti tunggal maysa ket mangandingay ti agtultuloy nga panagrespeto ti pannakawaya.

Masarakan ti adadu pay impormasyon maipanggep iti World Day Against Death Penalty iti agraman:

<http://www.worldcoalition.org/worldday.html>

worldcoalition

@WCADP

www.worldcoalition.org

World Coalition Against the Death Penalty

Mundo M, avenue Pasteur, 93100 Montreuil, France

Tél : +33 1 80 87 70 43

Commission on human rights
Republic of the Philippines

SAAC Building, UP Complex,
Commonwealth Avenue, Diliman,
Quezon City 1101

Tel.: +63 (02) 8294-8704
(Standard)
+63920 506 1194 (Smart)
+63936 068 0982 (Globe)

chrp.hrepo@gmail.com
chrp.policy@gmail.com

Commission on Human
Rights of the Philippines

@chr.govph

www.chr.gov.ph

Ti CHRP, nga isu ti mangiwanwanwan ti pagrebbengan ti sangkataw an ken ada mandatu na nga nakaisurat idia 1987 Constitution ken Paris Principles, nga isuna ti agiwaragawag ken agsalaknib ti pagrebbengan ti sangkataw an, pakairamanan ti pagrebbengan maipapan iti sibil, pilitika, gimong ken kultura ken ti ekonomiya. Ti CHRP ken sidadaan ken kanayun nga adda ipakpakaammona ken ar aramidenna para ti pagsayaatan tapno matungpal ti pagrebbengan ti sangkataw an.